

ตีแสบหน้า ฟ้าสมรภูมิข่าว

บทเรียนค่าโง่ไฮโปเวลล์

มหากาพย์ค่าโง่ไฮโปเวลล์ปิดฉากลง ด้วยคำตัดสินของศาลปกครองสูงสุด เมื่อวันที่ 22 เม.ย. ที่ผ่านมา ให้การรถไฟแห่งประเทศไทย (ร.ฟ.ท.) ต้องคืนเงินชดเชยให้แก่บริษัท ไฮโปเวลล์ จากการบอกเลิกสัญญา รวมเป็นเงิน 11,888 ล้านบาท โดยไม่รวมดอกเบี้ยร้อยละ 7.5 ต่อปี

ย้อนอดีตกันสักนิด โครงการนี้เกิดขึ้นสมัย พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นนายกรัฐมนตรี ผู้ที่มีบทบาทสำคัญก็คือ นายมนตรี พงษ์พานิช รมว.คมนาคม ขณะนั้น กับ นายอรรถดอน วู เจ้าของบริษัท ไฮโปเวลล์ โดยนายมนตรี เสนอโครงการนี้เข้า ครม.เมื่อวันที่ 8 มิ.ย. 2533

ต่อมารัฐบาล พล.อ.ชาติชาย ถูกคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.) นำโดย พล.อ.สุภกร คงสมพงษ์ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ในขณะนั้น ทำรัฐประหาร เมื่อวันที่ 23 ก.พ. 2534 และแต่งตั้งให้นายอานันท์ ปันยารชุน เป็นนายกรัฐมนตรี มี นายอนุตล ประจวบเหมาะ เป็น รมว.คมนาคม

รัฐบาลนายอานันท์ สั่งรื้อโครงการเป็นข่าวใหญ่โตช่วงนั้น แต่ท้ายที่สุดต้องเดินหมากต่อ แต่ผู้รับเหมาที่ต้องแก้ปรับปรุงแบบหลายครั้ง กว่าที่ ร.ฟ.ท.จะอนุมัติก็ผ่านไป 2 ปีกว่ามาถึงสมัยรัฐบาล นายชวน หลีกภัย สมัยแรก ปี 2535 มี พล.อ.วินัย สมพงษ์ เป็น รมว.คมนาคม ผลักดันต่อ

ต่อมาสมัยรัฐบาล พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ เป็นนายกรัฐมนตรี มี นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ เป็น รมว.คมนาคม พยายามเจรจาเร่งรัดก่อสร้าง แต่ ไฮโปเวลล์ประสบปัญหาสภาพคล่อง หนักซำยังเกิดวิกฤติเศรษฐกิจ จากการประกาศลดตัวค่าเงินบาท เมื่อวันที่ 2 ก.ค. 2540 โครงการไฮโปเวลล์ จึง

หยุดก่อสร้าง เมื่อเดือนส.ค. 2540 กระทั่งกระทรวงคมนาคม ต้องมีหนังสือลงวันที่ 19 ก.ย. 2540 เสนอ ครม.เพื่อบอกเลิกสัญญาสัมปทาน

จนมาถึงรัฐบาล นายชวน หลีกภัย สมัยที่ 2 ที่มี นายสุเทพ เทือกสุบรรณ เป็น รมว.คมนาคม ขณะนั้น กระทรวงคมนาคม จึงมีหนังสือลงวันที่ 27 ม.ค. 2541 บอกเลิกสัญญาอย่างเป็นทางการ ตามมติ ครม. เมื่อวันที่ 23 ธ.ค. 2540 เป็นเหตุให้มีการฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายกันทั้งสองฝ่าย

ต่อมา 24 พ.ย. 2547 ไฮโปเวลล์ ได้ยื่นเรื่องให้คณะอนุญาโตตุลาการ วินิจฉัย เรียกค่าเสียหายในการยกเลิกสัญญาจากกระทรวง

คมนาคม และร.ฟ.ท. รวม 5.6 หมื่นล้านบาท ขณะที่กระทรวงคมนาคม และร.ฟ.ท. เรียกร้องค่าเสียหายโอกาสในการใช้ประโยชน์จากโครงการเป็นเงินกว่า 2 แสนล้านบาท

8 พ.ย. 2551 คณะอนุญาโตตุลาการ วินิจฉัยชี้ขาดให้กระทรวงคมนาคม และ ร.ฟ.ท. คืนเงินชดเชยให้ ไฮโปเวลล์ เป็นเงิน 11,888.75 ล้านบาท เนื่องจากการบอกเลิกสัญญาไม่เป็นธรรม

กระทั่ง 13 มี.ค. 2557 ศาลปกครองกลาง มีคำพิพากษาให้เพิกถอนคำวินิจฉัยชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ 2 ฉบับ และให้ปฏิเสธการบังคับตามคำชี้ขาด ทำให้กระทรวงคมนาคม และ ร.ฟ.ท. ไม่ต้องจ่ายค่าเสียหายในการบอกเลิกสัญญาแก่ ไฮโปเวลล์

แต่ไฮโปเวลล์ ได้ยื่นอุทธรณ์คดีต่อศาล

ปกครองสูงสุด กระทั่งนำมาสู่คำตัดสิน เมื่อวันที่ 22 เม.ย. 2562 ดังกล่าวข้างต้น ปิดฉากมหากาพย์ค่าโง่ไฮโปเวลล์ที่กินระยะเวลายาวนานร่วม 30 ปี

ผลก็คือ รัฐต้องนำเงินภาษีประชาชน มาจ่ายค่าโง่ รวมเกือบ 12,000 ล้านบาท ทั้งๆ ที่จะว่าไปแล้วประชาชนไม่ได้เกี่ยวข้องกับอะไรด้วยเลย เป็นเรื่องของรัฐไปทำสัญญากับบริษัทเอกชน แล้วบริหารจัดการไม่โปร่งใส จนนำไปสู่การเสียค่าโง่

บทเรียนจากค่าโง่ไฮโปเวลล์ก็คือ การทุจริตคอร์รัปชันที่เกิดขึ้นตั้งแต่เริ่มโครงการ ซึ่งไม่ชอบมาพากลตั้งแต่ต้น

นี่ยังมีอีกโครงการที่รอให้สุ่มระทึกกันอีก แต่ไม่รู้ว่าจะกี่ปี นั่นคือ การใช้อำนาจตาม ม.44 ของ พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา หัวหน้า คสช. ออกคำสั่งหัวหน้า คสช.ที่ 72/2559 ลงวันที่ 13 ธ.ค. 2559 ยกเลิกสัมปทานเหมืองทองคำ ของ บริษัท อัครา รีซอร์สเซส จำกัด ตั้งแต่วันที่ 1 ม.ค. 2560 ด้วยเหตุได้รับร้องเรียนว่าก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน

เพราะผลจากคำสั่ง คสช.นี้ ได้ทำให้บริษัท กิงส์ เกท คอนโซลิเดเต็ด ลิมิเตด จำกัด สัญชาติออสเตรเลีย ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ก่อนสิ้นสุดวาระสัมปทานในปี 2563 และ 2571 ยื่นฟ้องรัฐบาลไทยต่อคณะอนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศ ฐานละเมิดข้อตกลงเขตการค้าเสรี ไทย-ออสเตรเลีย หรือ TAFTA เรียกค่าเสียหาย 30,000 ล้านบาท ซึ่งขณะนี้คณะอนุญาโตตุลาการ อยู่ระหว่างการพิจารณาคดี

คำถามที่ถกเถียงก็คือ รัฐจะต้องเอาเงินภาษีประชาชนมาเสียค่าโง่หรือไม่ และอีกกี่โครงการ!

สมิหลา